

تحلیل داستان «کوراوغلو و کچل حمزه» اثر صمد بهرنگی بر اساس نظریه متیو لیپمن

یاسر صفری سه‌چقایی^۱، عبدالرضا نادری‌فر^۲، امیرعباس عزیزی‌فر^۳

چکیده

پروفیسور متیو لیپمن از بنیان‌گذاران برنامه فیک است. این برنامه در پی مهارت آموزش تفکر به کودکان است و داستان ایزاری است که این برنامه برای پیشبرد اهدافش به کار می‌گیرد. در این پژوهش که با روش توصیفی-تحلیلی و از منابع کتابخانه‌ای صورت می‌گیرد، غنای فلسفی، ادبی و روان‌شناختی داستان کوراوغلو و کچل حمزه اثر صمد بهرنگی بر اساس نظریه متیو لیپمن بررسی شده است. نتایج پژوهش حاکی از آن است که داستان از نظر غنای فلسفی مطلوب و از نظر درون‌مایه تلقینی صریح دارد که نیازمند بازنویسی است و از نظر چالش‌خیزی مطلوب است و پرسش‌های زیادی را به ذهن مخاطب متبادر می‌سازد و از نظر گفت‌وگو نیز تاحدی مطلوب می‌نماید. از نظر ساحت ادبی، شخصیت‌پردازی برای قهرمان داستان به‌نحو خوبی صورت گرفته، اما پیش‌داوری درباره برخی از شخصیت‌ها از ضعف‌های آن به‌شمار می‌رود. از نظر پیرنگ نیز پایانی بسته دارد که از نقاط ضعف آن به‌شمار می‌رود، اما از نظر باورپذیری مطلوب است. در ساحت غنای روان‌شناختی، در زبان واژگان اگرچه اصطلاحات و کنایاتی در آن وجود دارد، اما زبان آن ساده و قابل درک برای کودکان است. در تناسب مفاهیم آن در برخی از بخش‌های داستان صحنه‌های تهدیدآمیز و خشونت‌باری وجود دارد که نیازمند بازنویسی است.

کلیدواژه‌ها: کوراوغلو و کچل حمزه، صمد بهرنگی، متیو لیپمن، فلسفه برای کودکان.

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه رازی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران (نویسنده مسئول)

yaser.safary65@gmail.com

۲. استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه رازی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

abdolreza.naderifar@gmail.com

۳. دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه رازی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

a.azizifar@razi.ac.ir